

OH (OH)/ Saarinen Katariina

28.1.2021

Julkinen

Kantaverkkotoimikunnan kokous 1 2021 pöytäkirja

Aika 28.1.2021 klo 9-12

Paikka Teams sekä Fingrid, Läkkipäntie 21, Helsinki

Läsnä Mikael Heikkilä, Fortum Oyj
Petri Hyyryläinen, UPM Communication Papers Ltd
Sakari Kauppinen, Alva Sähköverkko Oy
Anne Kärki, Outokumpu Stainless Oy
Hannu Parkkonen, Kuopion Energia Oy
Jyri Tiuraniemi, Rovakaira Oy
Mikko Rintamäki, Kokkolan Energia Oy
Timo Torvela, Tuike Finland Oy
Erik Trast, CPC Finland Oy
Kari Vessonen, Caruna Oy
Katja Virkkunen, Oulun Energia Oy (puheenjohtaja)
Jarno Virtanen, Nivos Energia Oy

Jussi Jyrinsalo, Fingrid Oyj
Petri Parviainen, Fingrid Oyj
Katariina Saarinen, Fingrid Oyj (sihteeri)
Risto Kuusi, Fingrid Oyj

Poissa -

1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Katja Virkkunen avasi kokouksen. Kaikki toimikunnan jäsenet olivat paikalla.

2 Toimikunnan jäsenten esittäytyminen

Jokainen toimikunnan jäsen esittäytyi. Toimikunnan uusia jäseniä tänä vuonna ovat Petri Hyyryläinen, Erik Trast ja Kari Vessonen. Todettiin koolla olevan monipuolinen otos Fingridin erityyppisistä asiakkaista.

3 Kilpailuoikeuden periaatteet

Fingridin lakimies Antti Kivipuro muistutti, että kilpailulaki kieltää sellaisen yhteistyön, jossa yritysten välinen kilpailu voisi merkittävästi estyä, rajoittua tai vääristyä. Tämän vuoksi Fingridin toimikunnissa noudatetaan kilpailuoikeudellista ohjeistusta, joka löytyy kokouksen materiaaleista, ja johon toimikunnan jäsenten tulee tutustua. Käytännössä ohjeet edellyttävät, että toimikunnan toiminta on läpinäkyvää esimerkiksi siten, että kokousten esityslistat, kokousmateriaalit ja pöytäkirjat julkaistaan samaan aikaan internet-sivuilla sekä toimikunnan jäsenten että ulkopuolisten saataville. Kokousten tulee olla esityslistan mukaisia, ja niissä ei tule käsitellä asioita, joista ei ole saatavissa tietoa julkisista lähteistä tai joilla voi olla vaikutusta yritysten tulevaan hinta- ja markkinakäyttäytymiseen.

OH (OH)/ Saarinen Katariina

28.1.2021

Julkinen

4 Verkkovisio (105 min)

4.1 Verkkovisioprosessin läpikäynti ja työn keskeiset tulokset

Risto Kuusi Fingridin strategisen verkkosuunnittelun yksiköstä kertoi, että verkkovision tavoitteena on luoda näkemys sähkön tuotannon ja kulutuksen kehittymisestä sekä kantaverkon päävoimansiirtoverkon kehittämistarpeista ja ratkaisuista pitkällä aikavälillä. Tarkastelun pääpaino on vuodessa 2035. Visiotyötä on tehty Fingridissä aiemminkin, mutta tällä kerralla uutta oli asiakkaiden ja muiden sidosryhmien mukaan ottaminen jo työn alkuvaiheessa. Sidosryhmäpalautteen perusteella tuotanto- ja kulutusskenaarioita muokattiin työn aikana, esimerkiksi merituulivoiman osuutta kasvatettiin.

Verkkovisiotyössä on luotu neljä erilaista tulevaisuuden skenaariota ja analysoitu niihin liittyvät kantaverkon vahvistustarpeet. Todennäköisimpiä tulevaisuuden kehitysratkaisuja ovat ne, jotka palvelevat useita tai kaikkia skenaarioita. Verkkovisiossa tunnistetut verkonvahvistustarpeet antavat lähtökohdan kantaverkon kehittämis- ja investointisuunnitelman päivittämiseen. Nämä suunnitelmat eivät kuitenkaan ole investointipäätöksiä, vaan Fingrid seuraa toimintaympäristön kehittymistä jatkuvasti ja suunnittelee ja toteuttaa verkkoa asiakkaiden tarpeiden mukaan.

4.2 Toimikunnan näkemykset verkkovisioon ja tulevaisuuden verkkovisiotyöhön

Verkkovisio herätti aktiivista keskustelua. Esiin tulleita näkemyksiä olivat mm.

- Nähtiin hyvänä, että selvitetään suunnitelmallisesti tulevia verkon kehittämisen tarpeita. Tämä lisää uskoa siihen, että homma hoituu, vaikka edessä oleva haaste onkin suuri.
- Hyvä, että verkkovisiotyö tehtiin sidosryhmille avoimena prosessina. Työ toimii sytykkeenä visiotyössä koko toimialalla ja pohjana voidaan käyttää Fingridin materiaaleja.
- Pohjois-etelä suuntaisen siirtokapasiteetin kasvattaminen on keskeistä kaikissa skenaarioissa.
- Yhtenä hinta-alueena pysyminen vaikuttaa suurelta haasteelta ja yllättävän hyvin siihen näyttää löytyvän kohtuuhintaiset ratkaisut. Pidettiin hyvänä, ettei markkinaa jouduta pilkkomaan.
- Verkkovisiotyö konkretisoi, mitä ilmastotavoitteet käytännössä tarkoittavat kantaverkon näkökulmasta ja megawatteina. Visio osoittaa Fingridin näkemyksen, että hiilineutraali Suomi on toteutettavissa kantaverkon näkökulmasta.
- Poliittinen ohjaus vaikuttaa merkittävästi siihen, mikä skenaarioista tulee lopulta todennäköisemmäksi kuin muut. Skenaarioita tulee tarkentaa jatkuvasti ja seurata toimintaympäristön kehittymistä, esim. merituulivoiman edistämisen suhteen
- Kysyttiin, voiko Fingrid yksin päättää, mitä liitetään ja mitä ei. Esillä oli tässä yhteydessä Pohjois-Norjan tuulivoima, jonka suhteen liittämisen ja

OH (OH)/ Saarinen Katariina

28.1.2021

Julkinen

kehittämismääräys on kuitenkin Norjan kantaverkkoyhtiöllä. Suomen maaperällä Fingrid kehittää liityntöjä ja verkkoa asiakkaiden tarpeisiin.

- Hyvä, että noin puolet investoinneista kelpaa useampaan skenaarioon: haarukka on siis hyvin hallussa ja todennäköinen polku tunnistettu. Verkot ovat paikallaan 60-100 vuotta, eli turhia investointeja olisi syytä välttää
- Fingrid pystyy suunnittelemaan verkon kehittämistä sitä paremmin, mitä parempaa tietoa on käytettävissä asiakkaiden suunnitelmista. Tiivis vuorovaikutus on siis tärkeää.
- Sähkökulutuksen kasvu on ratkaiseva tekijä tuotantorakenteen muutoksessa, koska kysyntä määrää hintatason ja sitä kautta vaikuttaa sähkön tuottajien investointihalukkuuteen.

Jatkopohdittavaksi toimikunta ehdotti Fingridille seuraavia asioita

- Mikä ulkoinen tekijä voisi poistaa tai vähentää johtojen tarpeita yhtäkkiä? Onko tällaisia ns. mustia joutsenia?
- Riittääkö maapinta-alaa kaikille tarvittaville johdoille? Jos ei, millaisilla teknisillä ratkaisuilla siirtotarpeet hoidetaan? Voiko Fingrid luvittaa ennakkoon varmuuden vuoksi mahdollisia johtoreittejä?
- Miten kantaverkkohinnoittelu kehittyisi eri skenaarioissa?
- Tuleeko tarveperusteisesti kehitettävästä verkosta kokonaisoptimaalinen järjestelmä, kun otetaan huomioon markkinoiden toiminta ja vikasietoisuus?
- Pitäisikö Fingridin ohjata kulutuksen ja tuotannon sijoittumista ja sitä kautta pienentää siirtotarpeita? Jos kyllä, niin miten?
- Miten sähkömarkkinaa tulisi kehittää eri skenaarioissa? Tarvittaisiinko joustomarkkinavisio tai sähkömarkkinavisio? Miten esim. energy only –mekanismi toimisi eri skenaarioissa?
- Mikä on vaikutus kokonaishiilijalanjälkeen eri skenaarioissa (kotimainen verrattuna tuontisähköön)?
- Miten sähkön ja kaasun kantaverkot voisivat toimia rinnakkain paremmin, mm. kummankin verkkovision koordinointi yhteen? Entä miten yhteistyö lukuisten jakeluverkkoyhtiöiden kanssa voitaisiin varmistaa?
- Miten skenaarioita voitaisiin ketterästi päivittää ympäröivän maailman jatkuvasti muuttuessa?

5 Fingridin ajankohtaiset

Jussi Jyrinsalo ja Petri Parviainen kävivät läpi Fingridin ajankohtaisia asioita.

OH (OH)/ Saarinen Katariina

28.1.2021

Julkinen

Fingridin strategiaa johdetaan ja sen toteutumista mitataan neljän eri näkökulman kautta. Asiakasnäkökulmasta vuosi 2020 meni mittareiden perusteella hyvin, ja erityisesti häiriöiden asiakashaitta, 3,2 miljoonaa euroa, oli ennätyskellisen alhainen. Käyttövarmuus oli muillakin mittareilla mitattuna huipputasolla.

Fingrid pitää kantaverkon palvelumaksut ennallaan vuonna 2021. Tasepalvelumaksut nousivat vuodenvaihteessa johtuen poikkeuksellisenä jatkuneesta sähkömarkkinatilanteesta.

Fingrid on päivittänyt investointiohjelmaansa. Keväällä 2020 tämän vuosikymmenen investointitarpeiksi arvioitiin 1,4 miljardia, mutta kevään ja syksyn aikana luku kasvoi verkkovision täsmentyessä kahteen miljardiin euroon. Muutos johtuu pääosin tuulivoimainvestointien kasvusta, jolloin Suomen pitäminen yhtenä hinta-alueena edellyttää merkittäviä investointeja kantaverkkoon, erityisesti pohjois-eteläsuuntaiseen siirtokapasiteettiin.

Huippukulutus tänä talvena on ollut tähän mennessä 14 239 MWh (15.1.2021). Tuotannon osalta suurin ero Fingridin tekemään huippukulutustunnin ennusteeseen oli teollisuuden CHP-tuotannossa, joka oli noin 700 MWh ennustettua pienempi. Vastaavasti sähkön tuonti oli ennustettua suurempaa.

Tuulivoiman uusi tuotantoennätys on 2160 MW (21.1.2021). Tuulivoimahankkeisiin liittyviä liityntäkyselyjä on koko ajan runsaasti.

Kantaverkkotoimikunnan näkemyksiä kaivataan tänä vuonna liittämivalmiuksien kehittämishankkeeseen ja yleisten liittymisehtojen (YLE 2021) päivittämiseen. Liittämivalmiuksien kehittämishankkeeseen perustetaan erillinen sparrausryhmä, johon voi ilmoittautua mukaan helmikuun aikana.

6 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen. Seuraava kokous pidetään 4.5.2021.

Liitteet Kokousmateriaali on julkaistu Fingridin internet-sivustolla, osoitteessa <https://www.fingrid.fi/asiakkaille/asiakastoimikunnat/>

Jakelu Mikael Heikkilä, Fortum Oyj
Petri Hyyryläinen, UPM Communication Papers Ltd
Sakari Kauppinen, Alva Sähköverkko Oy
Anne Kärki, Outokumpu Stainless Oy
Hannu Parkkonen, Kuopion Energia Oy
Jyri Tiuraniemi, Rovakaira Oy
Mikko Rintamäki, Kokkolan Energia Oy
Timo Torvela, Tuike Finland Oy
Erik Trast, CPC Finland Oy
Kari Vessonen, Caruna Oy

OH (OH)/ Saarinen Katariina

28.1.2021

Julkinen

Katja Virkkunen, Oulun Energia Oy
Jarno Virtanen, Nivos Energia Oy

Tiedoksi Jussi Jyrinsalo, Fingrid Oyj
Petri Parviainen, Fingrid Oyj
Katariina Saarinen, Fingrid Oyj
Risto Kuusi, Fingrid Oyj